

Focus

MAGAZINE VAN DE BRANDWEER ZUID-LIMBURG

Beeldvorming bij incidenten cruciaal

- beter, sneller en completer informeren dankzij inzet droneteam

Allemaal hetzelfde

- nieuwe uniforme kleding voor gehele Nederlandse brandweer

Continu 'aan' staan om maatwerk te leveren

- crisiscommunicatie in coronatijd

Voorwoord

Beste lezer,

Ik schrijf dit voorwoord in de tweede week van augustus. We zitten middenin een hittegolf. Het is al langer droog. Reden voor extra alertheid bij onze veiligheidsregio voor mogelijke natuurbranden. Je weet nooit waar en of er in een natuurgebied brand ontstaat. Als die ontstaat, dan is het alle hens aan dek. Kijk maar eens naar de brand enkele maanden geleden in de buurt van Herkenbosch. Natuurbranden zijn moeilijk te blussen. Daarom is het heel erg belangrijk om ze te voorkomen.

Eigenlijk is de huidige corona pandemie op onderdelen vergelijkbaar. Als de pandemie toeslaat en er is sprake van een piek, dan is deze heel moeilijk te bestrijden. We weten inmiddels dat de gevolgen enorm zijn. Qua aantallen patiënten, ernstig zieken en overlijdensgevallen. Onze oudere en kwetsbare inwoners die in een maandenlange, gedwongen isolement zitten. De maatschappelijke ontwrichting en economische gevolgen zijn groot.

We willen met z'n allen toch zeker niet meer terug naar deze situatie van afgelopen voorjaar?!

Preventie blijft ontzettend belangrijk. Laten we ook hier er voor zorgen dat we extra alert blijven. Hoe ingrijpend is het om zoveel mogelijk 1,5 meter afstand te houden, als je ziek bent thuis te blijven en je te laten testen, regelmatig je handen te wassen en te hoesten of niezen in je elleboog? Volgens mij zijn het relatief eenvoudige maatregelen waarmee we ervoor kunnen zorgen dat de "grote natuurbrand" van een tweede coronagolf niet uitbreekt.

In dit nummer uiteraard aandacht voor corona. Deze keer over de uitdaging om te communiceren in een unieke crisissituatie. Maar natuurlijk gaan ook onze andere werkzaamheden gewoon door. Daarbij blijven we op zoek naar mogelijkheden voor innovatie. Zo blijkt ook uit de bijdrage over de oprichting van een drone team. En onze brandweercommandant Léon Houben gaat in op onze uitdagingen om in tijden van corona 24/7 brandweerzorg te blijven leveren.

Ik wens u allen opnieuw veel leesplezier.

Frank Klaassen,
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In dit nummer

Voorwoord	pagina 2
Uniforme brandweerkleding voor iedereen	pagina 3
Bedrijfsvoering in tijden van corona	pagina 4
Het lopend vuurtje	pagina 5
De brandende kwwestie	pagina 6
Het incident	pagina 10
Oefening in Eisenhowerflat	pagina 12
Vakmanschap neemt een vlucht	pagina 13
In de schijnwerpers	pagina 14

'Allemaal hetzelfde'

- nieuwe uniforme kleding voor elke brandweermedewerker in Nederland -

De commandanten van de regionale brandweerkorpsen in Nederland hebben een jaar geleden unaniem besloten dat de huidige kazernekleding vervangen wordt door een nieuw operationeel uniform. Vanaf begin 2021 zullen de korpsen starten met de overgang naar het nieuwe operationele uniform waardoor iedere brandweerman- en vrouw in het hele land meteen herkenbaar is. Zowel de beroeps- als de vrijwillige brandweer draagt dan dezelfde operationele uniform-kleding. En dat is een primeur.

Draagproef

Aan het begin van deze zomer kreeg Michel Gardeniers van het servicecentrum Kleding in kazerne Kerkrade een aantal kledingsetjes binnen. Tien verschillende maten met als opdracht om zoveel mogelijk verschillende medewerkers binnen het brandweerkorps Zuid-Limburg de nieuwe operationele uniform-kleding te laten testen op draagbaarheid. Zelf heeft hij het ook zes weken gedragen: "Of het comfortabel is? Nou, de broek bijvoorbeeld mag wat meer rek hebben. Ik moet je eerlijk zeggen dat het heel lastig is om over een hekje te springen, ha ha. Daar zou wel wat in aangepast mogen worden. En het polo-shirt zit ook wel wat strak. Maar de uitstraling is wel prima. En het gaat om de eenheid natuurlijk. Dat is wel een plus."

Ontstaan

Het nieuwe uniform is ontstaan uit een concept van Brandweer Haaglanden. Michel: "Haaglanden is al een tijdje bezig met het ontwerpen en heeft heel brutaal aan de bel getrokken bij Brandweer Nederland en dit voorstel gedaan. Eigenlijk vind ik het wel jammer, want ook hier in Zuid-Limburg zijn we bezig geweest met het ontwerpen van nieuwe kleding. Maar helaas hebben wij niet tijdig laten weten dat we hiermee bezig waren. Dat is jammer. Want ik vind het draagcomfort

van onze kleding, en dan met name onze broek, een stuk fijner. Maar daar is een proef dan weer goed voor. We kunnen terugkoppelen wat we ervan vinden."

Terugkoppeling belangrijk

Laten weten wat je van de nieuwe kleding vindt is voor Gardeniers heel belangrijk. Hij hoopt dat iedereen echt eerlijk zal zijn. "Het gaat ergens om hé! Niet alleen om die uitstraling. Wij moeten als beroeps straks 24/7 in deze kleding werken. Dat betekent dat we het dragen tijdens een uitruk, tijdens onze dagelijkse werkzaamheden, in alle seizoenen van het jaar. Dus het is heel erg belangrijk dat het comfortabel is."

Alles nieuw

De nieuwe operationele uniform-kleding is voor elke brandweermedewerker in Nederland. Ieder krijgt vijf setjes. Een broek, een polo-shirt lange mouw, korte mouw, en daarnaast ook sokken, winter-/zomerjas, muts, enzovoorts. Michel vult aan: "Je krijgt alles, behalve de onderbroek. Die mag je zelf kiezen. Ik kan me niet voorstellen dat veel mensen ook het brandweerlogo op hun onderbroek willen hebben, ha ha."

2021

De draagproef is in de loop van juli afgerond. Alle meningen worden verzameld en van daaruit wordt een landelijke aanbesteding gedaan. In de loop van volgend jaar krijgt iedere brandweermedewerker dan zijn of haar nieuwe operationele uniform. Brandweer Zuid-Limburg streeft ernaar om de kazernekleding in één keer binnen de gehele organisatie te vervangen.

Bedrijfsvoering in tijden van corona

Met de uitbraak van het coronavirus wordt, enkele maanden geleden, in allerijl een continuïteitsteam opgericht dat ervoor moet zorgen dat de veiligheidsregio draaiende blijft. De brandweer, de grootste tak binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, moet 24/7 kwalitatief goede brandweezorg blijven leveren. Als duidelijk wordt dat de uitbraak van Covid-19 geen kortdurende crisis is, wordt het tijd voor een transitieteam. Deze heeft de taak om de normale bedrijfsvoering, ondanks corona, weer op te starten. Brandweercommandant Léon Houben en Teamleider Kaderstelling Constance Jacobs blikken, namens het transitieteam, terug op de afgelopen periode.

Betrokkenheid

"Ik vind dat het ons wonderbaarlijk goed gelukt is. We zijn in de lucht gebleven. We hebben geen grote uitval gehad. Wij hebben veel te danken aan onze mensen in de hele veiligheidsregio. De betrokkenheid was en is groot", vertelt Léon Houben. Constance Jacobs is het met hem eens: "Uiteraard is er veel onzekerheid geweest bij ons allemaal. In het begin hebben we veel vraagstukken behandeld. Hoe kunnen we onze continuïteit waarborgen? Hoe kunnen we veilig werken? En hoe moeten we omgaan met afdelingen waarvan mensen ziek thuis moeten blijven? Dankzij de discipline en vooral grote betrokkenheid van alle medewerkers hebben we goed kunnen handelen. Dat is absoluut iets om dankbaar voor te zijn."

Andere focus

Enkele weken na de corona-uitbraak komt het besef dat er geen sprake is van een acute situatie, maar van een blijvend gegeven. Léon: "We zijn daarom weer gaan kijken naar lopende projecten. Je kunt niet alles blijven uitstellen." Constance: "Denk aan de aanbesteding voertuigen, dat moet toch blijven doorgaan. Maar ook landelijke projecten die niet kunnen blijven liggen, zoals de discussie over de taken van de beroeps en vrijwillige medewerkers. En niet te vergeten ons dekkingsplan en de Kazerne Volgorde Tabellen. Dat zijn vraagstukken die niet weggaan omdat Covid-19 er is."

Reorganisatie

Léon vult aan: "En vergeet niet dat we ondertussen bezig zijn geweest met onze reorganisatie. We hebben een dertigtal vacatures moeten invullen. Je kunt wel een tijdje zonder mensen op bepaalde functies, maar zeker in crisistijd mag dat niet te lang duren. Dus we zijn op een gegeven moment wel begonnen met de werving en selectie."

Constance: "We weten dat als we intern de zaken op orde hebben, we extern onverminderd goede brandweezorg kunnen leveren. Ongeacht welke crisis er speelt."

Uitdaging

Het is geen gemakkelijke opgave geweest. In een organisatie waar honderden mensen werken, is sprake van veel subculturen die wel eens voor uitdagingen hebben gezorgd vertelt Constance: "Meer dan eens is er sprake geweest van een spanningsveld met betrekking tot draagvlak versus snelheid en duidelijkheid. Daarom hebben we soms, om tegemoet te komen aan de emotie en onrust, strakkere maatregelen ingevoerd." Léon geeft een voorbeeld: "Op een gegeven moment hebben we besloten dat er maximaal zes beroepsmensen op de kazerne aanwezig mochten zijn, in plaats van 7 of 8. De overige medewerkers gingen thuis werken. Rationeel gezien was dit niet nodig, maar gevoelsmatig wel."

Soms werkt het juist beter om beslissingen aan mensen zelf over te laten. Léon: "In een brandweerauto zitten normaal 4 tot 6 mensen. Dan is 1,5 meter afstand bewaren best lastig. Landelijk is daarom gezegd dat dit niet hoeft. Maar dat wil niet zeggen dat onze brandweermensen het allemaal prima vinden. Als eentje vindt dat dit niet veilig is voor hem of haar, dan moet er iets anders geregeld

worden. Bijvoorbeeld het gebruiken van een scherm van de brandweerhelm, of een mondkapje. Dat soort zaken hebben we aan de medewerkers zelf overgelaten."

Situatie nu en straks

De kracht van het transitieteam was en is de gecomprimeerde besluitvorming. Maar het is ook goed om dat weer los te laten en over te gaan naar de reguliere bedrijfsvoering in al haar facetten vinden Léon en Constance. De aanwezigheid van Covid-19 wordt hierin meegenomen. En daarbij ook de positieve ontwikkelingen die ontstaan zijn door deze crisis. Zoals het faciliteren van meer thuiswerken en digitaal vergaderen. "Stel dat er

tweede golf komt? Dan weten we wat ons te doen staat.

Dan hebben we alles zo weer opgetuigd. Wij zijn er klaar voor om ons 'gewone' werk weer op te pakken met Covid-19 als onderdeel van onze maatschappij. Dankzij de inzet en betrokkenheid van al onze collega's.

Zonder hen was het nooit gelukt."

Het lopend vuurtje

@VRZuidLimburg

Vanaf juli is alle informatie rondom incidenten te volgen via een twitteraccount: @VRZuidLimburg. Het twitteraccount van Brandweer Zuid Limburg wordt alleen nog gebruikt om brandweergelateerde zaken te melden.

Nieuw intranet in de maak

Brandweer Zuid-Limburg krijgt een nieuw intranet vanaf het najaar 2020.

Viadesk gaat het heten.

Een groot voordeel voor de medewerkers is dat het programma Crisisbeheersing- en Rampenbestrijding ook een plek krijgt zodat de volledige veiligheidsregio vertegenwoordigd is op het intranet.

De brandende kwestie

Droneteams brandweer in heel Nederland

Brandweer Nederland wil overal in Nederland binnen een uur drones in kunnen zetten om een beter beeld te krijgen bij incidenten. Omdat het een specialistische en ook kostbare aangelegenheid is, zijn verspreid over heel Nederland een aantal droneteams ingericht zodat eind 2020 de brandweer overal in Nederland binnen een uur "ogen" in de lucht heeft. Veiligheidsregio Zuid-Limburg is in een unieke samenwerking met Sitech (bedrijfsbrandweer Chemelot) gestart met een droneteam. Dit betekent dat vanuit onze regio de drone ingezet kan worden in de gehele provincie Limburg en daarbuiten.

'Beeldvorming bij incidenten cruciaal'

- Beter, sneller en completer informeren dankzij drone-team -

Is er een groot incident waarbij de inzet van gaspakken nodig is? Of een grote brand waarbij containers vol met schuim juist nodig zijn? Dan gaat er een melding naar het brandweerbedrijf van Sitech op het Chemelotterrein. Daar staat een korps van 110 brandweermannen- en vrouwen dag en nacht klaar om incidenten te bestrijden. Primair op het Chemelotterrein, maar bij grote incidenten waarbij gaspakkeninzet of schuim nodig is, ook daarbuiten. En nu kunnen ze ook een melding krijgen als de drone moet gaan vliegen. En dat is iets compleet nieuws. In nauwe samenwerking met Brandweer Zuid-Limburg zijn de afgelopen maanden zestien brandweermedewerkers van Sitech opgeleid tot piloten, sensorbedieners en waarnemers van het nieuwe droneteam.

Het droneteam is inzetbaar voor brandweer, politie en ambulancedienst bij grote incidenten zoals complexe branden, grote verkeersongevallen en vermissingen. Een gesprek met de drijvende krachten achter de oprichting van het drone-team; Peter Bloemers, manager van de brandweer bij Sitech op het Chemelot-terrein en Hans Godding, Hoofdofficier van Dienst van Brandweer Zuid-Limburg.

Beeldvorming

"Het is altijd lastig om een goed beeld te krijgen van wat er precies aan de hand is op een bepaalde plek, simpelweg vanwege de afstand", vertelt Hans Godding, "vanuit het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) in Maastricht is het een uitdaging om een goed beeld te krijgen van wat er een

aantal kilometer verderop precies aan de hand is." Peter Bloemers vult aan met een voorbeeld: "Vorig jaar ontstond er hier een lekkage in een van onze fabrieken. Door die lekkage ontstond een bruine wolk van stikstofoxide en die waaide over ons terrein richting Geleen. In de omgeving gingen toen de sirenes af. Hier was de inzet van een drone heel handig en goed geweest."

Hans: "In de afgelopen jaren hebben we aantal incidenten gehad zoals deze, waarbij het lastig was om met alle betrokkenen op hetzelfde moment in dezelfde "film" te zitten. Bij het incident met de bruine wolk stikstofdioxide was dat ook het geval. Sitech was snel klaar met het veiligstellen van het incident en er was nog maar een

klein bruin wolkje zichtbaar. Dertig kilometer verderop in het MCC was men op hetzelfde moment in de veronderstelling was dat er nog een grote bruine wolk van het Chemelotterrein opsteeg. Iedereen die het niet met eigen ogen heeft gezien heeft een ander beeld bij "een bruine wolk". Als dit nu gebeurt, dan zetten we een drone in. Dankzij een streamingmogelijkheid kan vanuit het MCC live meegekeken worden met de drone beelden Alle betrokken krijgen daardoor op hetzelfde moment hetzelfde beeld van de situatie. Hierdoor is niet alleen het incident sneller en effectiever te bestrijden, maar kan ook het handelingsperspectief voor de omgeving sneller worden aangepast aan de feitelijke situatie."

Samenwerking brandweer en Sitech

En die drone-inzet is nu mogelijk. Dankzij een samenwerkingsverband tussen Brandweer Zuid-Limburg en het brandweerkorps van Sitech. Hans: "Wij zijn zeven jaar geleden al de samenwerking aangegaan met Sitech als het gaat om de gaspakken en de schuiminzet. We hebben toen al besloten dat we de specialismen daar vandaan halen waar ze zitten in plaats van zelf te investeren." Peter Bloemers vult aan: "We hebben hier dagelijks technici aan het werk die niet anders gewend zijn dan sleutelen in chemiepakken en gaspakken. Dus ook in ons dagelijkse werk werken wij met bepaalde stoffen en in die pakken. Daarbij vind ik het ook niet onbelangrijk om aan te geven dat wij hier een brandweerbedrijf zijn. Wij zijn derhalve niet afhankelijk van de gelden van gemeenten. Besluitvorming gaat hier op basis van een goede businesscase, dat kan soms sneller gaan dan binnen de overheid, zo vullen we elkaar aan."

Strategische keuze

Er speelt ook een strategisch aspect mee waardoor Veiligheidsregio Zuid-Limburg ervoor gekozen heeft dit uit te besteden aan Sitech. Hans: "Het droneteam is gesitueerd op het Chemelotterrein; het grootste risico-object in Zuid-Limburg." Peter: "De industrie evolueert ook zo dat we steeds meer met robotica gaan werken. Het is voorstelbaar dat we over vijf jaar besluiten dat

onze mensen bij een incident op een industrieterrein zoals Chemelot niet meer naar binnen mogen of zelfs niet meer naar binnen kunnen. Dus ook wij hebben belang bij andere manieren van verkenning, zoals een drone inzet dus."

Intensieve voorbereiding

Anderhalf jaar geleden is de opdracht op het bordje van Peter Bloemers terecht gekomen. En sindsdien is

er heel veel gebeurd. Peter: "We zijn meteen van start gegaan. We hebben intern een aantal mensen benaderd en gezegd: 'jullie worden ons droneteam'. We weten niet wat er gaat gebeuren, moet gebeuren en hoe het er in de praktijk gaat uitzien, maar jullie gaan het doen. En die opdracht heeft het nieuwe team, bestaande uit 16 mensen, fantastisch opgepakt. Alles is door hen zelf bedacht en in elkaar gezet. Eén iemand heeft het logo ontworpen, de ander zorgt voor kleding. Weer iemand anders heeft verbidingsapparatuur geregeld om met de verkeerstoren bij Maastricht Aachen Airport te communiceren. Het voertuig, om de drone naar de plek waar het nodig is te brengen, is zelf gebouwd door een aantal collega's, ga zo maar door. Alles is zelf ontworpen en gebouwd, behalve de drones. Die hebben we compleet gekocht." >>

Opleiding

Naast het opbouwen is ook het volgen van de opleidingen namelijk een flinke investering geweest. Peter: "Dat betekent trainen, trainen en nog eens trainen. Hier op het terrein oefenen en trainingen en opleidingen in Twente. En het team heeft ook radiotelefonie-cursussen gevolgd om met de verkeerstoren te communiceren bijvoorbeeld. Maar na amper anderhalf jaar hebben we nu wel een team staan. We hebben nu piloten, sensorbedieners en waarnemers. Dat zijn de basisrollen van het droneteam."

Rol teamleden

Bij iedere inzet moeten namelijk ten minste drie mensen kunnen gaan. En dit team van drie bestaat uit een piloot/gezagvoerder, de sensorbediener en de waarnemer. Hans: "De piloot bedient de drone zelf en beslist of er opgestegen mag worden. De sensorbediener is de cameraman. Die kijkt puur en alleen naar de beelden van de camera's die onder de drone hangen. De waarnemer, tot slot, kijkt naar alles rondom de drone. Hij/zij kijkt of er een helikopter aankomt, of vogels. Maar ook of de drone niet over groepen mensen vliegt, enzovoorts. Een drone-inzet kan pas plaatsvinden als deze drie mensen in de bus zitten. Daarmee hebben we nu een team staan dat klaar is om te vliegen!"

Regels, regels en nog meer regels

Vanuit Brandweer Zuid-Limburg begeleidt Hans dit hele traject. Dat betekent dat ook hij de opleidingen

heeft gevolgd. Brandweer Zuid-Limburg, of liever gezegd, Veiligheidsregio Zuid-Limburg, is opdrachtgever en daarmee dus ook eindverantwoordelijk voor alles waarbij het droneteam in actie komt. Hans: "Alleen het handboek al is vele centimeters dik. De wetgeving is strak geregeld. In geval van een inzet

van een drone geldt niet alleen een vergunningsplicht, maar ook honderden regeltjes en voorwaarden omdat het onder de luchtvaartwet valt. Je mag bijvoorbeeld niet over een 80/km weg, niet over aaneengesloten bebouwing, boven Natura 2000 gebieden, je mag alleen overdag vliegen, enzovoorts. Maar wij, als brandweer, moeten natuurlijk ook in de nacht vliegen. Een incident gebeurt niet alleen tijdens daglicht. Daarom hebben wij een ontheffing gekregen. Wij mogen ook dichtbij gebouwen en mensen vliegen en we krijgen sneller toestemming om te vliegen in gedeeltes van het luchtruim dat normaal afgesloten is."

Expertise

Hans: "Het vliegen met een drone bij incidenten lijkt eenvoudiger dan dat het is. Piloot, sensorbediener en waarnemer moeten goed op elkaar zijn ingespeeld en weten hoe ze het incident op de juiste wijze in beeld moeten brengen."

Alleen een groot team dat beschikt over brandweerkennis en vrijwel dagelijks vliegt in moeilijke omstandigheden, zoals een industrieel complex met veel obstakels, windvlagen

en opwaartse luchtstromen, kan de benodigde expertise vergaren en 24/7 paraat staan. Omdat het opbouwen en in stand houden van een droneteam een kostbare aangelegenheid is zijn we hartstikke blij dat bedrijfsbrandweer Chemelot zich hierin heeft gespecialiseerd."

Inzet drone

De drone kan bij elk type incident worden ingezet, brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en search and rescue. De drone geeft een overzicht van bovenaf. Dit is handig als je vanaf straatniveau overzicht wil krijgen, bijvoorbeeld waar de eenheden zijn ingezet, hoe lopen de gebouwen in elkaar over, wat bevindt zich op een binnenplaats of achter een gebouw. Maar ook op moeilijk bereikbare plaatsen zoals veengebieden, complexe bebouwing of op plaatsen waar je om veiligheidsredenen niet bij wil komen zoals dumpingen van chemisch afval, lekende vaten, kan de drone een bijdrage leveren.

Met de zoomcamera kan bijvoorbeeld van grote afstand ergens naar binnen worden gekeken, bijvoorbeeld in een flatgebouw om te kijken of er zich nog iemand in een woning bevindt. Met een automatisch zoekpatroon en warmtebeeldcamera kan snel en zonder ook maar één stukje over te slaan, een groot gebied worden afgezocht op vermiste personen. Ook bij verkeersongevallen of brandonderzoek kan de situatie met een drone vastgelegd worden. Er kunnen zelfs 3D overzichten worden gemaakt die voor analyse en evaluatie bruikbaar zijn.

Dit is de toekomst

"Nu moet de drone nog in het zicht van de piloot blijven, maar over een paar jaar vliegt de drone zelfstandig naar het opgegeven adres" vervolgt Hans enthousiast. "Het is een enorm krachtig instrument waarvan we nu nog niet weten wat het straks allemaal kan. We gaan ongetwijfeld naar een situatie waarbij straks op alle kazernes een minidrone in een kistje klaarstaat. Zodra de centralist de melding aanneemt vliegt de drone automatisch naar de melder en nog

voordat de wagen de kazerne uitrijdt, zijn de beelden van het incident al beschikbaar in het voertuig."

Trots

Hans vervolgt: "We zijn ontzettend trots en blij dat we dit hebben doorgezet. Dit gaat echt het verschil maken. We kunnen iedere betrokkene beter, sneller en completer informeren omdat je goed en snel beeld van situatie krijgt."

Leerproces

Maar dat heeft ook wel een keerzijde. Peter: "De drone-inzet is goed voor de veiligheid van al onze manschappen, maar er is wel een maar. Iedereen gaat dezelfde beelden zien en dat is mooi, maar niet iedereen interpreteert de beelden hetzelfde. Daar moeten goede afspraken over gemaakt worden in de commandostructuur. Eén iemand moet de knoop doorhakken. Dat gaat onze hele werkwijze en procedures beïnvloeden. Daarom hebben we de afspraak dat we elke drone-inzet gaan evalueren. We moeten ook kijken naar wat de beelden met mensen doen. Mensen zijn niet gemaakt om zoveel beelden te verwerken. We krijgen dan een overvloed aan informatie. En dat is ook niet goed. Daar moeten we ook iets mee doen." Hans vult aan: "Het blijft mensenwerk, maar wel met hele goede technologie."

Klaar voor lift off!

De plussen en minnen zijn tegen elkaar afgezet. Peter, Hans en het droneteam zijn er wel klaar voor. Liever gisteren dan vandaag beginnen ze hiermee. Peter: "Het enige belangrijke dat we moeten doen is alle mensen brieven. Alle Ovd's moeten weet hiervan hebben en instructie krijgen. En dan is het formele startmoment nu." Hans: "Wij zijn er klaar voor. Ons droneteam is binnen één uur inzetbaar vanaf het uiterste puntje in Zuid-Limburg tot aan Eindhoven en Venray. Maar ook verderop zijn wij momenteel het snelst inzetbare team. De dichtstbijzijnde andere droneteams bevinden zich in de veiligheidsregio's Twente en Midden West-Brabant. De 16 leden van het droneteam staan klaar voor de inzet."

Het incident

Voetbalkantine SV Meerssen verwoest door brandstichting

02 augustus 2020

In Meerssen is de plaatselijke voetbalkantine volledig uitgebrand in de nachtelijke uren. De brand is zo enorm dat ook een kleedlokaal en de ingang van de businessclub beschadigd raken. Uit onderzoek van de politie en het team brandonderzoek van de brandweer blijkt dat het gaat om brandstichting.

Grote brand in restaurant Hoensbroek

06 juni 2020

Door een brand tussen de houten vloer van de kelder en de begane grond van een restaurant is dit grotendeels beschadigd geraakt. Om de brand onder controle en uit te krijgen heeft de brandweer flink moeten slopen in de zaak. Door de brand is veel schade ontstaan en zal het restaurant voor langere tijd gesloten blijven.

Wegverzakking Kerkrade door oude mijnschacht

23 juli 2020

Door een 300 jaar oude ondiepe mijnschacht ontstaat een groot gat in Franciscanerweg in Kerkrade. De schacht stamt uit de tijd dat mensen zelf steenkool uit de grond haalden. Vanwege de verzakking zijn dertien woningen ontruimd en worden de dertig bewoners tijdelijk elders opgevangen.

Buitenkans: brandweeroefening op zevende etage en hoger

Beroeps- en hybride-vrijwilligers oefenen samen in sloopflat Sittard

De kans om zowel de beroepsbrandweer als de hybride-vrijwilligers samen in het echt te laten oefenen komt niet vaak voorbij. Dus ploegchef Ger Bodelier van de kazerne Sittard hoefde niet lang na te denken toen hij hoorde dat de Eisenhowerflat nummer 3 in Sittard op de nominatie voor sloop stond. Meteen nam hij contact op het woningcorporatie Zo Wonen om te vragen of alle manschappen van Kazerne Middenweg daar konden oefenen.

Van theorie naar praktijk

Ger Bodelier: "Stel je hebt een brand op de zevende etage, hoe pak je dat aan? Waar zet je de hoogwerker neer, hoe ga je de meterslange slangen tactisch uitrollen naar boven? Hoe gaan de manschappen naar boven? Dat zijn zaken die je moet weten voordat je naar een brand of incident gaat. Want eenmaal ter plekke heb je geen tijd om lang na te denken." In theorie is bedacht dat de hoogwerker in dergelijke situaties, dus bij een brand op de zevende etage of hoger, ingezet kan worden als katrol voor de brandslangen. En dat is een van de zaken die de ploegchef graag in de praktijk wilde testen. "We hebben berekend dat je 11 meter slang nodig hebt voor de inzet in de woning en dan heb je nog extra meters nodig voor op de gang, en uiteraard de meters slang tot aan de betreffende etage. Dat leg je allemaal

al in een rol klaar in de hoogwerker, of met een bevestiging onder de korf van de hoogwerker. Om te testen of dit ook werkt hebben we het kunnen uitproberen in de Eisenhowerflat. Vervolgens hebben we ook nog een inzet gedaan met de droge stijgleiding, een hoogbouwset en met lage druk."

Belangrijk

Op een aantal zaterdagochtenden in juni zijn de groepen van beroeps- en hybride (=vrijwilligers werkzaam op de beroepskazerne) brandweermensen gaan oefenen. Het was ook een kans om met water te oefenen. Daarnaast hebben ze ook deuren kunnen forceren. "Dat is ook geen onbelangrijke oefening, want je merkt dat de ruimte tussen de balustrade van de flat en de voordeur erg krap is. Je kunt dus niet zomaar met een stormram aan de gang. Dat moet even tactisch aangepakt worden.

Je moet vooraf goed nadenken. Als je iets vergeet dan raak je kostbare tijd kwijt. En dat kun je alleen goed in je hoofd prenten als je in de praktijk kunt oefenen."

Zeldzaam

De kans om in de praktijk in 'echte gebouwen' met techniek op hoogte te oefenen is zeldzaam. Ger: "Het is niet alleen het oefenen. Het gaat ook om teamwork. We moeten elkaar begrijpen en op dezelfde lijn zitten. Ook dat is belangrijk. En daarnaast is het een zeldzaam mooie kans om zowel de beroeps- als de hybride vrijwilligers samen te laten oefenen."

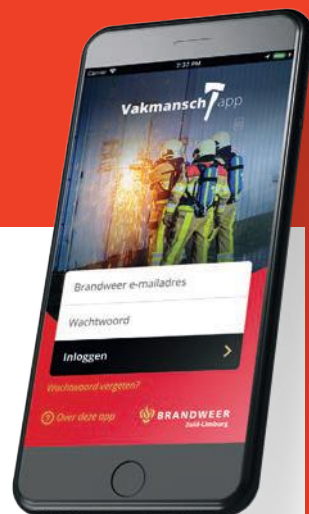
Wat Ger betreft is dit niet de laatste keer geweest. "Ik nodig elke woningcorporatie of andere verhuurorganisatie uit om ons te bellen als er een gebouw gesloopt gaat worden. Voor ons zijn dit kostbare praktijkoefeningen."

Populariteit Vakmanschapp explosief toegenomen door coronavirus

Hoe zorg je ervoor dat je collega's zien dat het door jouw ontworpen hulpmiddel een meerwaarde is voor je werk? Dat is een vraag die velen vast wel herkennen. Dat is ook een vraag waar de initiatiefnemers van de Vakmanschapp zich mee bezighouden sinds de lancering halverwege 2019.

En dan gebeurt er iets onverwachts. Het corona-virus breekt uit. En daardoor stijgt de populariteit van de app zo snel dat zelfs de leden van de redactieraad nog steeds een beetje verbaasd zijn.

Recordaantal nieuwe gebruikers

De Vakmanschapp is ontwikkeld met als doel om collega's op een laagdrempelige manier ervaringen uit de praktijk te laten delen. Zowel goede als minder goede. Bedoeld om van en met elkaar te leren. Na een jaar telt de app rond de 350 gebruikers. Mede door de uitbraak van het coronavirus is dat aantal gestegen naar ruim 500 gebruikers. Guido Leenders van het team Vakbekwaamheid is enorm blij met deze ontwikkeling: "Vlak voor de uitbraak van het virus hebben we toevallig de app een beetje gepimpt, door onder meer de functionaliteiten onder de button 'Nieuws voor jou' uit te breiden. En dat heeft zijn waarde bewezen met de uitbraak van Covid-19. Binnen no-time hebben we een recordaantal nieuwe gebruikers erbij gekregen. En niet alleen dat. Het aantal posts is ook explosief gegroeid."

Nieuws over Covid-19

De Vakmanschapp is vanaf de uitbraak van het virus gebruikt om alle informatie op te verzamelen. Guido: "De app is een middel gebleken om snel heel veel mensen te bereiken. Op het hoogtepunt van de crisis zijn er dagelijks nieuwe documenten op geplaatst. Van infographics tot nieuwe of aangepaste maatregelen. Het is als een lopend vuurtje door de organisatie gegaan. Collega's die de app niet gebruikten werden nieuwsgierig. Ze vroegen zich af hoe het kwam dat anderen wel al van de nieuwste ontwikkelingen op de hoogte waren. En zo hebben we in recordtijd heel veel nieuwe gebruikers erbij gekregen."

Voortborduren op succes

Projectleider Luc Valent wil nu doorpakken en de nieuwe gebruikers vasthouden door ze te laten zien dat de app voor veel meer zaken geschikt is dan alleen het nieuws over Covid-19.

Luc: "Nu is het aan ons om de app neer te zetten waar deze oorspronkelijk vooral voor bedoeld is. Dus het delen van praktijkervaringen en de kans om daarop te reageren. We hebben 'dankbaar gebruik gemaakt' van Covid-19 en nu willen we op dit succes voortborduren." Guido is hier voorzichtig positief over: "Het mooie is dat er nu al meer posts geplaatst worden. Vooral filmpjes doen het goed." Luc vult aan: "We zien dat er steeds meer operationele- en leerervaringen worden gedeeld en dat is precies waar het om draait. Wij willen namelijk van elkaar leren en beter worden in ons vak."

Groei

In het najaar wordt het nieuwe Viadesk intranet voor de Brandweer Zuid-Limburg gelanceerd. Daar hoort ook een app bij. Nu wordt bekeken of en op welke manier deze nieuwe communicatiemiddelen aan de Vakmanschapp gekoppeld kunnen worden. Dit zou mogelijk nog meer gebruikers voor onze app kunnen

betekenen en daarmee een groter bereik van de gedeelde ervaringen op het gebied van vakmanschap. Er daar is de Vakmanschapp uiteindelijk voor bedoeld. Het delen van kennis. De app kan meer dan 800 accounts aan. Een mooie uitdaging de komende tijd.

In de schijnwerpers

Continu 'aan' staan om maatwerk te leveren'

crisiscommunicatie in coronatijd

Het is niet alleen een crisis van ongekennde omvang, maar ook nog eens uniek in zijn soort. De uitbraak van COVID-19, het coronavirus, heeft op iedereen impact. Vanaf het moment dat er Heinsberg, net over de Duitse grens, een corona-brandhaard wordt ontdekt, gaan hier alle alarmbellen af. Daarom wordt vanuit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een dedicated team opgericht. Bestaande uit verschillende (crisis)communicatieadviseurs, een omgevingsanalist, persvoorlichter en webredacteur. Een gesprek met twee leden van het dedicated team; Steffie Kuijken van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Reina Cobussen, communicatieadviseur bij de gemeente Sittard-Geleen.

Nonstop 'aan'

Vanaf de uitbraak van het coronavirus in het Duitse Heinsberg zijn de communicatiespecialisten non-stop 'aan' geweest. Tot 1 juli. Op die dag is het dedicated team opgeheven. "Want we zijn nu in het nieuwe normaal beland. Los van of er een tweede golf komt," vertelt Reina Cobussen.

GRIP 4

Reina en Steffie kijken terug op een hectische en uitdagende periode. Landelijk is er nog geen GRIP 4 op het moment dat de grensgemeenten hier, eind februari, aan de bak moeten. Steffie: "De GGD Zuid-Limburg is meteen in actie gekomen en zei dat we iets moesten gaan doen

in verband met evenementen zoals carnaval en optochten. We wisten al snel dat dit ging leiden tot grote maatschappelijke onrust en daarom zijn we opgeschaald naar GRIP 4. Daardoor kon de voorzitter van de veiligheidsregio besluiten nemen namens alle gemeenten in Zuid-Limburg en dat zorgde voor duidelijkheid."

Reina vult aan: "We moesten alles zelf ontdekken. Het was heel erg zoeken naar wat wel en niet kon." Steffie: "Dat heeft ook tot gevolg gehad dat we soms de adviezen van het RIVM naast ons hebben neergelegd. Het RIVM zei dat groepsbijeenkomsten wel nog door konden gaan, maar dat ging hier echt niet, met die brandhaarden net over de grens."

Alles tegelijk

Reina: "En toen kwam een paar dagen later het eerste geval in Zuid-Limburg, in Geleen. Dat veranderde opnieuw alles. Heel spannend. We werkten daarbij nauw samen met de GGD en gemeente. We keken daarbij niet alleen naar 'wat zeggen we over persoon en situatie', maar ook naar 'welke impact heeft dit op mensen'." Steffie: "Al vrij snel was duidelijk dat we leeftijd, geslacht en gemeente communiceerden en we vertelden ook telkens over het bron- en contactonderzoek om mensen gerust te stellen dat we er alles aan deden om het te beperken." Reina vult aan: "Gelukkig was deze persoon zo slim om al thuis te blijven en nauwelijks contact met anderen te hebben." Steffie: "Maar een paar dagen later hadden we ineens zeven of meer gevallen. Toen hebben wij, in afwijking van het RIVM, besloten om niet meer alle details naar buiten te brengen. Dat had volgens ons geen toegevoegde waarde meer. Het schokeffect daarvan werd steeds minder."

En alsof dat niet genoeg was, moest er ook opeens van alles besloten worden rondom de prestigieuze internationale kunstbeurs TEFAF in Maastricht. Kortom, het dedicated team is in de eerste weken en zelfs maanden continu in touw geweest.

Communicatie en gevoelens

Reina: "Er was eerst ontevredenheid en onduidelijkheid over de aanpak in Nederland. Dat is later wel gedraaid, maar toen nog niet. Mensen waren vooral boos en onrustig over maatregelen. Verpleeghuizen die dicht moesten, scholen die open bleven en later toch dicht gingen en ga zo maar door." Steffie: "De beleving van mensen was ook heel anders. De een was doodsbang terwijl de ander het allemaal maar onzin vond. Dus we hebben dit bij iedere uiting, iedere boodschap, iedere reactie meegenomen. We hebben in eerste instantie heel bewust gekozen voor de positieve insteek en volgden daarmee de landelijke lijn. Maar dat veranderde met het afsluiten van het Heuvelland. We moesten een hardere toon kiezen. Ook voor de veiligheid van mensen, maar heel anders dan voorheen."

Omgevingsbeeld

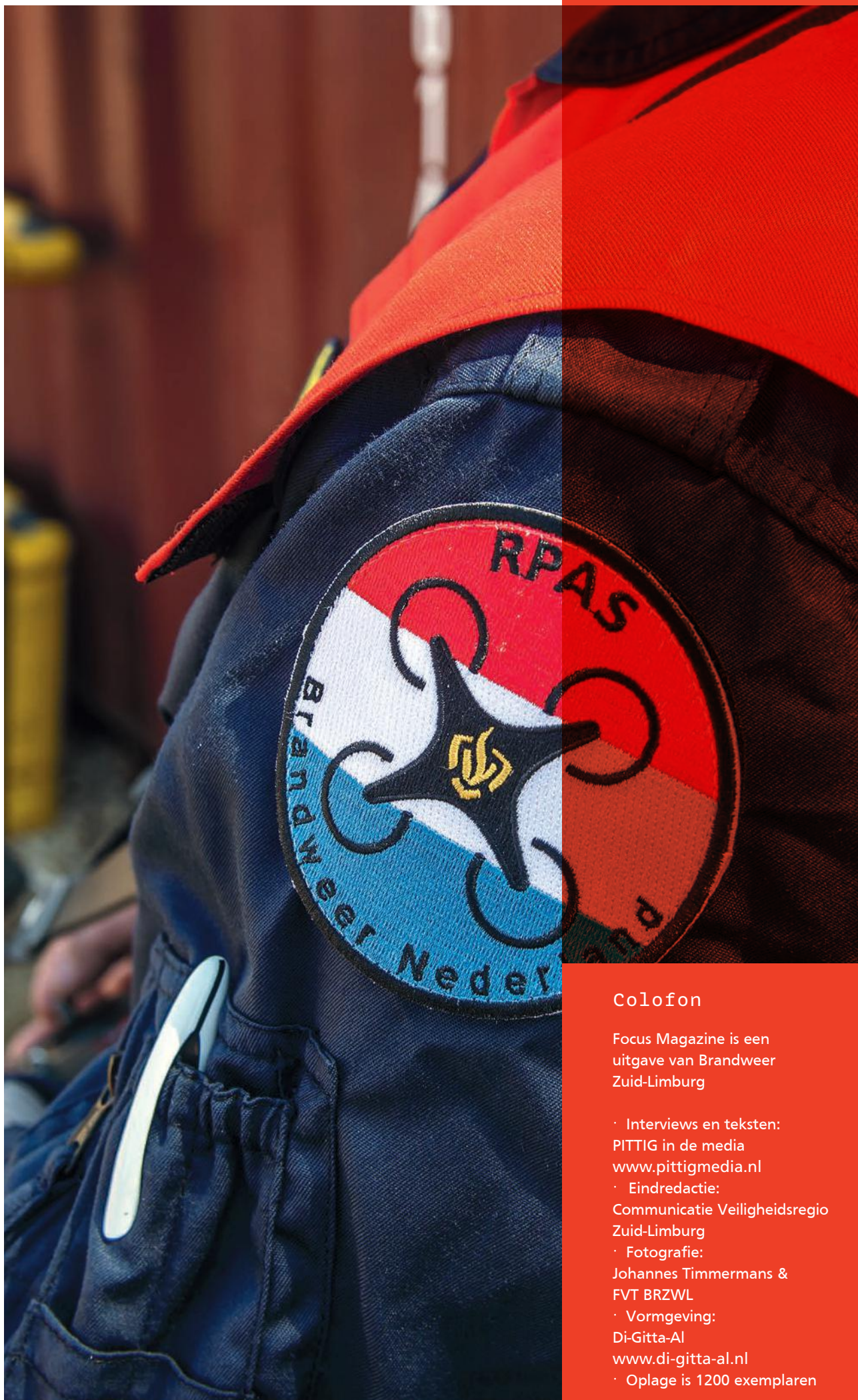
Bij het bepalen van de juiste toon in de hele communicatie-aanpak is een ding ontzettend belangrijk geweest. En dat is het omgevingsbeeld. Daaruit blijkt hoe mensen reageren op maatregelen en nieuwsberichten. Reina: "De focus lag, zeker in beginfase, op informatievoorziening en schadebeperking/handelingsperspectief. We merkten dat mensen heel veel vragen hadden en dat niet alle landelijke maatregelen even duidelijk waren. Nadat de coronacrisis meer 'normaal' werd, is het accent qua communicatie verschoven naar betekenisgeving. Daarbij zie je steeds meer voor- en tegenstanders van de maatregelen. In de communicatie volgen we de landelijke lijn en proberen zoveel mogelijk met een positieve insteek op het gewenste gedrag te sturen."

Samenwerking

"Bij deze crisis hebben we met heel veel partijen prettig samengewerkt. Natuurlijk met GGD-Zuid-Limburg, Veiligheidsregio Limburg Noord, Provincie en de gemeenten maar bijvoorbeeld ook met Visit Zuid-Limburg en Coronacentrum Urmond. Verder hebben we ontzettend veel gehad aan bureau EMRIC (een samenwerkingsverband voor de Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing). Via hun uitgebreide netwerk in België en Duitsland, hebben we over en weer elkaars informatie goed onder de aandacht kunnen brengen. Dit was wel fijn omdat de maatregelen per land soms flink verschilden."

Een volgende keer?

Per 1 juli is het dedicated team afgeschaald. Maar het zou zomaar kunnen dat het weer opgetuigd moet worden als de situatie daarom vraagt. Reina: "Komende tijd wordt een uitdaging. Mensen worden corona-moe. Kunnen we dan opnieuw de positieve insteek gebruiken of juist niet? Gedrag laat zich moeilijk beïnvloeden. Maar we nemen wel een hoop ervaring mee vanuit de afgelopen periode. Al met al hebben we van deze bijzondere crisis veel geleerd."

Colofon

Focus Magazine is een
uitgave van Brandweer
Zuid-Limburg

- Interviews en teksten:
PITTIG in de media
www.pittigmedia.nl
- Eindredactie:
Communicatie Veiligheidsregio
Zuid-Limburg
- Fotografie:
Johannes Timmermans &
FVT BRZWL
- Vormgeving:
Di-Gitta-Al
www.di-gitta-al.nl
- Oplage is 1200 exemplaren